

Több napig tartó vita után 20 szavattal 11 ellenében végül úgy határoztak, hogy a kongresszust elhalasztják és a vezetőséget megbízzák, hogy a körülbélül június hóban megtartandó kongresszus pontos idejét állapítsa majd meg.

A kihirdetett elhalasztás után rabbi Meir Berlin és Lazarus Barih bejelentették kilépésüket az A. Committéből, ezzel is dokumentálni óhajtván azt az elhatározásukat, hogy nem akarják vállalni a további ügyvitelért személyükbe a felelősséget.

Kétségtelen, hogy a helyzet igen súlyos, hiszen az 1500 kiadott certifikátot sem tudja kihasználni a szervezet, mivel a megfelelő anyagi eszközök hiányoznak hozzá.

A felelősség természetesen és elsősorban az angol kormányt illeti és az általa kiadott Fehér Könyv hatásának tudható be, mely az egész zsidó világban mélyleges lehangoltságot és letargiát okozott. Pedig a zsidóságnak, a világháboruban résztvevő népekre kell gondolni, melyek teljesen ellenséges megszállás alatt voltak és végül mégis győztek és területükben gyarapodtak. A zsidó türelmetlen nép és gyors eredményt akar. Egy népi mozgalomban vannak felfelé ivelő momentumok és léteznek szomorú percek (évek) is. A végcél szempontjából ezzel számolni kell — de a kitartást és önbizalmat elveszíteni a gyengeség jele. Hisszük, hogy a nyár elején megtartandó kongresszus örvendetes fordulatot jelent majd a cionista mozgalomban.

A szatmári hitközség válasza az ellene megjelent támadásra

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A „Zsidó Híradó“ nevű folyóirat január 19-iki mutatószámában D. W. jel mögött meghuzodó ismeretlen szerző valószínű tényállásokról hemzsegető cikket közöl ellenünk. Kérjük Szerkesztő urat, szíveskedjék helyreigazító sorainknak helyt adni, miután a bizonytalan megjelenésű Zsidó Híradót erre nem kérhetjük.

Az ismeretlen cikkíró azt állítja, hogy a kultuszadóval hátralekös hitközségi tagokhoz intézett felhívásunk, mely szerint kénytelenek lennénk a megfizető tagokkal szemben közigazgatási behajtást igénybe venni, „kinos meglepetést és óriási felháborodást“ váltott ki az érdekeltek körében. Ezen állítás nem fedi a tényeket, mert míg egyrészt természetesen, hogy a hitközségi vezetőség felelőssége tudatában azon tagokat, akik évek óta nem tesznek eleget elemi kötelességüknek, dacára számtalan hozzájuk intézett felhívásnak, végül is a törvény által biztosított végső eszköz igénybevételével igyekszik fizetésre bírni, másrészt pedig nem képzelhető, hogy jó érzelű vallásos zsidó hitsorsok felháborodjanak amiatt, ha kötelességük teljesítését kívánjuk tőlük. Viszont tény az, hogy lelkiismeretlen elemek valóságos propagandát fejtenek ki, hogy többeket visszatartsanak a kultuszadó fizetésétől, miáltal az ügykezelést próbálva megnehezíteni, tulajdonképp a hitközség érdekei ellen vétenek.

Nem felel meg a valóságnak azon állítás sem, hogy a mostani vezetőség az ellenzékben levő tagokra százszoros, komolytalan adót vetett volna ki, hogy ezáltal azokat megfossza szavazati joguk gyakorlásának lehetőségétől. Ezzel szemben áll az, hogy az adókövető bizottság mindig teljesen pártatlanul és legjobb tudomása szerint végezte a kultuszadó kivétel munkáját és nemcsak mindenkor mód adatott arra, hogy a jogosult panaszok orvosoltassanak, de most is február 5-ig adott alkalmat újabb reklamációkra ha valakinek az anyagi helyzetében kedvezőtlen eltolódások állottak volna be. Viszont egyedül a rendbontó elemek propagandája felelős azért, ha a nem-

Felhívás

Felkérjük tisztelt olvasóinkat, hogyha állást keresnek, vagy valahol állás üresedésbe van, tudassák szerkesztőségünkkel, mivel szívesen közvetítünk díjmentesen bárkinek állást, hogy ezáltal elősegítsük minden olvasónknak egzisztenciális érdekeit.

Uran Géza ÓRÁS ÉS ARANYMŰVES
Nagyvárad, Zöldfa-u. 8.

Nagyválaszték mindennemű Schweici órák, gyémánt és briliáns ékszerek, aranyórák, aranyláncok, karikagyűrűk, fülbevalók, medailok és karkötőkből.

fizetők renitenciájuk következtében elesnének alkotmányos jogaik gyakorlásának lehetőségétől.

Tény az, hogy a pénzügyi bizottság elnökéhez a kultuszadó hátralekös rendezése dolgában az ellenzék részéről levelet intéztek, melyben többek között elszámolást kívánnak. A pénzügyi bizottság elnöke hajlandó volt ilyen számadások bemutatására, de az ellenzék vezetője egyszerűen távol maradt a kitűzött megbeszéléstől, amint hogy minden az ellentétek elsímitására irányuló és időnk kiindult kezdeményezést komolytalanul és lelkiismeretlenül elgáncsoltak.

Nem felel meg a tényeknek azon állítás, hogy a hitközség terhei három és fél millió lelt tennének ki, mert azok közel 2 és fél millió leire ruognak. Azonban ezen tartozás is csaknem teljes egészében az előző rezsim idejéből hárult a hitközségre. Ugyanis amikor a mai vezetőség az ügykezelést átvette, közel másfél millió adósságot vett át az előző rezsimtől. A további közei egy

millió tartozás pedig abból származott, hogy az előző Freund-rezsim által megrendelt és megindított rituális fürdő-átalakítási és renoválási munkák horribilis költségét kellett fedezni. Ezenkívül a rabbiválasztással kapcsolatos Dintórák súlyos százezrei is épen azok akaratából és erőszakoskodása folytán terhelték meg a hitközséget, akik ma a vádló szerepét kívánják teljesen jogosulatlanul betölteni. Ha ellenzéki oldalról nem amerikkázzák elévek óta a kultuszadó-fizetést, akkor a hitközség mérlege másként alakul és nem lett volna szükség horribilis kamatokat kijezadni tőketörlesztés helyett. De, hogy az ellenzéknek a hitközség elleni machinációi meddig mennek, annak jellemzésére szolgáljon az a szinte hihetetlen tény is, hogy amikor legutóbb olcsó kölcsönrel kívántuk konvertálni a meglévő adósságokat, hitközségünk említett barátai személyeskedő intrikákkal ezt is elgáncsolták...

Nem felel meg a tényeknek, hogy a gabelladíjakat emeltük volna, mert a marhagabellát 33 százalékkal csökkentettük, a szárnyas gabellát pedig 20 százalékkal szállítottuk lejjebb.

Valóiban, hogy a tisztviselői fizetésüket nagy mértékben redukáltuk és a hitközségi szubvenciókat két év óta beszüntettük volna. Ellenben az a tény, hogy a tisztviselők fizetése általában ma is az előtti nivón áll, a szubvenciók ideiglenes beszüntetésére pedig mint átmeneti rendszabályhoz azért kellett folyamodni, miután a gabella bevétel a húsfogyasztás általános csökkenése és egyéb okok miatt az előbbi állapottal szemben lényegesen csökkent.

A fentiekből tehát megállapítható, hogy a Zsidó Híradó teljesen alaptalanul, sőt rosszhiszeműen támadott bennünket, így tehát e támadás azokra hárul vissza, akik jónak látták kímélő munkájukat a nyilvánosságra is megismertetni.

Amidőn köszönjük, hogy sorainknak Szerkesztő ur helyt adott, vagyunk zsidó üdvözléssel

A satumarei aut. orth. izr.
hitközség előjárósága

Leltári árusítást rendezünk!

Női cipők
290 Leitől

Reichard Dezső és Fla.

Németország féktelen horogkeresztes diktaturának néz elébe

Antiszemita barátom, ki egybeként mint a diákság egyik vezetője játszik szerepet, mindenáron megakartá tudni vallásomat. De restelte ezt nyíltan megkérdezni és így beszélgetésünk fonálát vallási dolgokra terelte. Megkérdezte, hogy nálunk Romániában szintén ünnepelemek-e karácsonyt? Hogy milyen vallások léteznek ott? És amikor számarányban kezdtem felsorolni, közbevágott, hogy én bizonyára görögkatolikus vagyok.

— Zsidó vagyok, világosítottam fel. Ő erre — mint aki már felkészült az ilyen válasza — rögtön kinyilatkoztatta, hogy ő a német nemzeti-szociálista munkáspárthoz (horogkeresztesek) tartozik. Várakozásteljesen figyelte arcomat, hogy milyen hatást váltottak ki szavai, de ebben a reményében tévedett. Nyugodtan válaszoltam, hogy erről már tudomásom volt és hozzáfűztem, hogy én nemzeti zsidó, cionista vagyok és megmagyaráztam neki mozgalmunk céljait.

Antiszemita barátom, kinek szemmel láthatólag imponált válaszom, kijelentette, hogy neki a külföldi zsidók ellen nincs semmi kifogása, csak a német zsidókat nem akarja látni a politikai és gazdasági vezetők közt és a nemzetközi zsidó nagytőkét (?) akarja letörve látni. Kíméletlen

vagyoni kisajátítás és gazdasági bojkott után törekednek, melynek sikeréről teljesen meg van győződve.

Befejezésül még elárulja, hogy a legközelebbi német választásoknál már a nagy többség jobboldali lesz.

Hogy antiszemita barátomnak jóslásai mennyire helytállóak, bizonyítja a szeptemberi választások óta történt fejlemények. A községi választásokon egymásután ragadják magukhoz a többséget a horogkeresztes pártok. Brémában például már egy horogkeresztes polgármester irányítja a városvezetést. Az utcákon ma már egy megszokott látvány, hogy nemcsak férfiakon, hanem nőkn is hatalmas vörösszínű horogkeresztes jelvények díszelnek. Katonailag vannak kiképezve és minden lehető alkalomkor hatalmas számban egyenruhában vonulnak fel. Táboruk rohamosan növekszik és ami a legfeltűnőbb, különösen a baloldali pártok ifjúsága csatlakozik nagy számban át hozzájuk. Az egyetemi ifjúság nagyrésze mellettük van. A horogkeresztes parlamenti képviselők most mindenáron egy új választást akarnak kieroszakolni és ez esetben a parlamenti képviselők 50 százaléka minden bizonnyal közülük fog kikerülni. Németország egy fékevesztett diktatúrának néz elébe.

Az Egeliták szövetsége

Lesáná Hébá B'ne Chórín

Megalakult az Aranyborju ententeja Anglia és Franciaország égisze alatt, megalakult az aranybárvány védelmére a nemzetközi antibolsevista szent szövetség és a világ történetében nemsokára megint szomorú napok virradnak fel. Mert nem a keresztesfeszítéséért üldözik a zsidókat, hanem azért, mert a szent bibliát meggyalázta az aranytisztelete. A nemzetközi uzsorások hazájában, már régen leépült a kereszténység és csak a munkanélküli proletárnak fájnak sebei. Az asszimiláns zsidók is már régen eszerbenhagyták az Örökkévaló tanait és csak az Égel-nek, az aranyborjunak áldoznak. Az egeliták szövetsége, amelyhez, sajnos, sok áruló zsidó is tartozik már meg is kezdte a harcát az aranyistenének védelmére. Mindennek előtt megvásárolták az európai és amerikai sajtó nagyobbik felét. Ezek a publicisták, az Egel fizetett profétái kezelik majd meg az aranyerkölcsének első pergő tűzét. Ez a parazita had, amely az arany papságának fején tenyészik, az uzsorások szellemi zug hadserege. A metropolisokban kisarjadozott újságvezérkar fúj bele nemsokára az Antikrisztus trombitájába. Végigzug Európán, mint hajdan a Palisszátok kürtje Babilóniában. Antiszemita és egyéb tivóltó, középkori kísérteteket idéző, inquisitív szellemet hirdető, szintén financirozott sajtó izgatása lesz a Napnyugat bestiáitól megszervezett sajtó hadjárat támogató visszhangja. Aztán megindulnak a huligánok, az évek óta pogromra nevelt hősiesség és világ testületének áradatai, hogy a zsidókat tegye felelőssé a finantcőke ember és néprombolásáért, történelmi kudarcáért, a tömegek nyomoráért. Befűtött zsidó koponyák, véresre tépett szakállak, agyonvert anyák; és elgázolt csecsemők fognak felelni az uzsoráért, a munkanélküliségért, a nyomorért, a szabadság utáni sovárgásért, a kommunizmusért, a szocializmusért, bankért és proletárért, hitelezőért és adósért, aranyért és munkáért, mindenért amit erre a célra az egeliták szövetsége épen előír. A finantcőke azt reméli, hogy régi kipróbált recept szerint az antiszemita a népdüh levezető csatornája lesz és ha a mételty el van hintve, majd Oroszországra uszithatja a felajzott kedélyű tömegeket és azt hazudja, hogy a „zsidó” Oroszország leverése az antiszemita jelszavának nevében küzdő tömegek Eldoradója lesz.

Vigyázat zsidó testvérek! Az egelita szövetség nagyobb ellensége a zsidóknak, mint Nebuchodnecár, Hámán, vagy Titusz vol-

tak. Az egeliták győzelme a zsidók halálá lenne. A zsidóság tiltakozik az ellen, hogy a készülő nagy osztályháborúnak áldozatává szenteljék. A forgalomban lévő összes antiszemita szennyiratok, uszító pamfletek, a biblia és a talmud zsidógyalázó kritikái, az orosz bolsevizmus és a zsidóság azonosítását célzó proklamációk az egeliták pénzből készültek. Az európa-szerte zsidó aknamunkának kiépítését uzsorások, gyarmaturak, a finantcőke különböző korifeusai teszik lehetővé. Csak zsidó hullákon keresztül futhatnak győzelemre az egeliták tankjai, mert Európa népe eszme és igéret nélkül nem fogja követni a megtisztelt vezéreket, ámde az egyetlen eszme és az egyetlen igéret, amit az egelita finantcőke a népeknek adni tud és akar: a zsidóvér. A Pánfinanc omladozó Babel tornyát a zsidók vérével akarják összeragasztani. Félre vezetett emberekből összetakolt alakulatok gyakran, azt hiszik, hogy hazájukat szolgálják, pedig csak az egelita érdekek prostituált zászlóvivői. A fenyegető veszéllyel szemben zsidó szervezkedésre volna szükség, amire a cionista keret igen szűk, mert fel kell, hogy öleljen minden zsidó elemet, amelyik az egeliták gaztetteitől iszonyodik. Sem Palesztinában, sem más vonatkozásban, az „angol barátság” nem volt áldás. Hogyan higgyen a zsidóság a szavát meg nem tartó Angliának, vagy akár azoknak a nyugati gazdag zsidóknak, akik az antiszemita zsidó egelista érdekből — financirozták? Az állig felfegyverkezett, a balkáni államok területén állomásozó orosz emigránsok, aligha fogják visszaszerezni hazájukat, de mint mindig az expedíció kudarckorának a zsidók fogják meginni a levét. A világon legalább 16, de valószínűleg 18—20 millió zsidó is él, tehát legalább annyi, mint nem egy közép nagyságú nemzet és pl. cca. négyszer annyi, mint a svédek száma. Elszánt ösztartás esetében morális súlyuk felér az egeliták minden aranyával és fegyverével. A krízis megoldásának missziója zsidó szerep volna. Sok ezer év szenvedéseinek, a Sinai és a Golgotha nevében észre téríthetné az — az Egellel meg nem alkuvó zsidó szellem az önmagával meghasonlott emberiséget. De ha már ehivatás csak reménytelen álom, akkor legalább kezdjétek meg már is, zsidók, az aramsátán üvöltő kutyáit elűző imákat rebegni. Melyik rabbi érzi a profétai ihletet, hogy fohászokdjék az Urhoz? Melyik elég erős felébredni az Egellek áldozó és az elta-

posva nyomorgó, a gazdag és a szegény zsidók az ernyedségéből, hogy Izrael egész népe dörögve zengje átkát az aranyra és pogány papságára? Elfelejtették Egyiptomot, a pusztát, Jerichot, a Makkabeusokat, mindenért? Nem biztok imáitokban és Izrael átkában, amely széjjelszórja s megsemmisíti a zsidók ellenségeit? Némák maradtok, mint a Sphinx, vagy az egyiptomi vándorlélek, akít a viziló Hámám vádol és nem véd meg. Thot az alvilági Osiris és a 40 állatfejú bíró előtt? Hát imádkozzék a Nép az Egeliták pusztulásáért! Átkozzák meg az Egelitákat az arkangyalok és verje meg őket az Örökkévaló! Rohadjon el a testük, pusztítsa el őket a dögvész és adja az irgalmas Ég, hogy a pogány Egeliták hadai a fáró népének és seregének sorsában osztozkodjanak. Isten csapása sújtsa az Égel hiveinek vállalkozását Isten áldása kísérelje az aranyzennyétől megváltott Emberiséget.

Dr. Silbermann Jenő

„Moladetenu“ Gyermekkönyvtár

A Keren Kayemeth jeruzsálemi főirodája az „Omanuth” kiadóvállalattal karöltve elhatározta, hogy „Moladetenu” (A mi hazánk) címen egy könyvsorozatot fog kiadni gyermekek számára. A könyvsorozat, amelynek szerkesztése igen jó kezekben van, a gyermekeket, népies és könnyű héber nyelven, megfelelő formában és könnyen megérthető stílusban meséli fog Erec Jisraél felépítéséről, különös tekintettel a jisuv történetének mondaszerű és idillikus részeire. A könyvecskék, pontozott írással, többnyire elbeszélő formában, képekkel és magyarázatokkal ellátva fognak megjelenni. Havonta egy füzet jelenik meg, 32 oldalon és ára Lei 15.— Az első füzet „Jossel Erec Jisraelebe utazik” (J. Fischmanntól) már megjelent.

A könyvecskék megrendelhetők a Keren Kayemeth központi irodájánál, Timisoara IV. Bul. Carol 15. Félévi előfizetés Lei 80.—

Felhívjuk a könyvecskék megrendelésére minden cionista szülő és minden ifjusági szervezet figyelmét.

Ghamisu Ászarra 10 féle gyümölcs
1 családi csomag **54 lei**
BENEDEKNÉL Zöldfa-u. 5
Leitner Márton ház

A Sejk fiai.

Irtá: BERKES DÁVID

Koromsötét este volt amint a Palestine Survey Department 58. tábori osztágnak fehér sátorlábához közeledtünk. Csak néhány napja ütöttek táborát nálunk, a romániai zsidók kármeli kolóniáján. Kintű hely volt ez a kataszteri felmérések központja számára, mert itt már kitűnő országút, rendes autódöszeköttes a várossal és főleg jó víz állott a tábor rendelkezésére. Épen egy hosszú fénycsik szaladt végig a hegy alatt, a tenger vonal hosszában, a Tel-Aviv—Haifa-i gyors rohant végig; háromnegyed nyolc volt. Aztán megint sötét lett, csak a kármelita kolostor világító tornyának forgó reflektora seperte végig hosszú fénykévéjével a hegyet és a kolóniát.

Chávádzsa Jusuf! — kiáltotta a fehér turbanos éjjeli őr — itt vannak a vendégek. A legnagyobbik sátor ponyvaváson ajtaja félre csapódott és gyors lépésekben közeledett eleinkbe Chávádzsa Jusuf, az osztág örmény parancsnoka. Aleppói fiu volt, a háboru alatt mint török tiszt harcolt az angolok ellen. Nagyon tehetséges fiu, egyformán beszélt arabul, törökül, angolul és németül. Igen kedves, hogy megtisztelték bennünket — mondotta — lépjenek be szerény sátramba.

Szép nagy sátra volt, lehetett vagy két és fél méter az átmérője, kívül erős ponyvaváson, zöld posztó béléssel. A sátorrud közül csinos kis asztal, táboriszékek, két kényelmes nyugágy, habfehér selyemszőrű báránnyal borítva. Az egyik sárookban az ágy, mellette egy oldalára állított utiláda szolgált, éjjeli szekrény gyánánt. A sátorrudon függött egy nagy petróleum lámpa, alatta fegyver, tör és egy töltényszallag. Az asztalon már békésebb dolgok, egy kairói arab képes újság, egy görög betűkkel irt örmény lap és a Berliner Illustrierte Zeitung. Az asztal mellett lapos széken felnyitott fedelű gramofon.

Vendéglátó gazdánk néhány arab szót mondott az örménynek, az meghajította fejét, bekapcsolta a sátor ajtót és nesztelenül távozott. Mister Josef Albert helyet kinált bennünket, maga is leült és kedélyesen diskuráltunk. Csendes hűvös palesztinai este volt, a kolonisták lefeküdtek, a község már aludt, csak a tenger szabályos moraja hallatszott be olykor-olykor. Aztán ismét félrehajlott a vászonajtó, az arab visszajött kezében hosszú ezüst tálcával, megállt az ajtóban, majd midőn az ura engedélyt adott belépéti, letette a tálcát az asztalra és ismét kiment. Apró kis sárgaréz cseszékben, amelyeken kívül arab ákombákomok, talán a Korán szent versei voltak vésvé, valódi arab kávé párolgott. A sátor

megtelt a kitűnő arabkáv aromájával. Valódi keleti hangulat keletkezett: palesztinai éjszaka, lent a soha nem nyugvó tenger, velünk szemben egy olajbarna keleti ember, arab versek a cseszén, kinnt az ajtó előtt turbános éjjeli őr. Kedvem támadt mesét hallgatni, hiszen épen mesemondásra termett az egész hangulat.

Mister Albert — mondom — mesélje el azt a ghazai történetet, szeretném, ha a feleségem is hallaná. Uglátszik a kávé, gazdánkat is mesemondásra hangolta, mert a különben nem bőbeszédű ember, kérés nélkül belekezdett.

Viharos vaksötét éjszaka volt — kezdte Mr. Albert — tudják, az a tomboló istentelen idő, mikor az ember nem hallja a mellette ülő szavát. Nem kell leírnom Önöknek, hiszen már ismerik a palesztinai téli éjszakát. Gházá körül, ütöttünk akkor táborát, azaz Azáh körül, ahogy Önök mondják. Épen hó vége volt. Én még akkor nem voltam parancsnok, Harlabi mérnök keze alá tartoztam, ő volt a tábor feje. Talán két órával azelőtt jött meg lóháton Azáhból, ahonnan az elsejei fizetést hozta. Nem sok pénzt, de azért csak kitett vagy kétszáz egyiptomi fontot. Csuumom viz volt a ló és a lovas, pedig az egész ut mindössze öt kilométer. Harlabi azonnal levetkőzött, száraz vastag ruhákba csomagoltatta magát, aztán pizsamába bujt, a kazet-

A külföldi zsidó sajtó tiltakozása a Magyar Zsidó Unió ellen

Beszámoltunk a budapesti magyar zsidó unió tiltakozó határozatáról, mellyel a világ zsidóságához fordultak, rámutatván „a csehszlovák kormány terrorisztikus és elnyomó magatartására a népszámlálásokkal kapcsolatban”.

A külföldi zsidóság csakhamar reagált a magyar zsidó unió felhívására, de nem úgy ahogyan ezt ott remélték. Sőt a magyarországi zsidóság is csak sajnálkozva beszél és ír az „unio” eme tiltakozásáról. Így a magyarországi cionista sajtó, valamint az előkei magyar zsidókból rekrutálódott Pro Palesztina szervezet rögtön kijelentette, hogy semmi köze az „unio”-hoz és határozatához, míg az orthodox zsidóság és ennek sajtója szintén megtagadta minden közösségét az unióval és óvva intették ezeket az urakat, hogy a csehszlovákiai zsidóságot belevonják az ő patriotamánikus évékenyséjükbe.

A külföldi zsidóság, ahová az unió felhívását intézte, egyenesen fel van háborodva eme tiltakozáson. Így a bécsi zsidó sajtótól az amerikai sajtóig, valamennyi zsidó lap a felháborodás hangján ír a magyarországi zsidó Unió elhamarkodott lépésére

A század legnagyobb gyalázatának minősíti, hogy a zsidók tiltakoznak az ellen, hogy zsidóknak módot nyújtottak nemzeti mellett demonstrálni.

Csak néhány szemelvényt közlünk ebből a sajtóból, de már ez is elég ahhoz, hogy a magyar zsidó uniónak elmenjen örökre a kedve az ilyen „honmentő hazafiaskodástól” ha ugyan még nem halt ki belőlük minden morális önbecslés,

A pozsonyi „Jüdische Volkszeitung” vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és „Don Quichotte és Co” cím alatt többek között ezeket írja: „Beteges öngyűlölködés szól abból a felhívásból és iskolapéldát szolgáltat arra, hogy a politikai eunochok még a saját vérük ellen is képesek tombolni, csak hogy markirozassák nemzeti hősiességüket és a patriotizmusban még az ősmagyarokat is tullicitálják”.

A bécsi „Die Neue Welt” írja: Halatlan arrogancia kell ahhoz, hogy ugyanazok a zsidók, akik annak idején visszautasították a külföldi zsidóság tiltakozását a magyar fehér pogromok ellen, most tiltakoznak a csehszlovák kormány ama demokratikus eljárása ellen, mellyel módot adott a

zsidóságnak, hogy szabadon a zsidó nemzetiséghez tartozónak vallja magát”.

A berlini „Jüdische Rundschau” szintén a legnagyobb felháborodás hangján írja: „Önmegvetés, erkölcsi érzésből való kivetkőzöttség diktálhatja a magyar zsidó unió kiáltványát. Az öntudatos és a zsidó etika alapján álló zsidóságból a magyarországi zsidóság tiltakozása szégyenkezést és felháborodással vegyes undort váltott ki...”

Tel-Avivban a keresztények is héberül beszélnek

A „Neues Wiener Journal” egyik legutóbbi számába Heinrich York Steiner érdekes riportot írt, „Weihnachten in Tel Aviv” címen.

Tel Aviv Palesztina egyik legnagyobb városa s amint Heinrich York Steiner cikkében megírja, zsidó építészek tervei szerint, zsidó kőművesek építették hihetetlenül rövid idő alatt ezt a virágzó várost. Még az építőanyag is, amit Tel Aviv építésénél felhasználtak, zsidó gyártmány. A város negyvenezer lakosa közül mindössze husz nem zsidó. Ezek közül öt embernek még választójoga is van, mert, bár tiszta zsidó város Tel Aviv, nem kötik itt a választójogot sem fajhoz, sem felekezethez, hanem kizárólag ahhoz, hogy a polgár husz éven felüli legyen és legalább másfél évig egyhuzamban lakjon a városban.

Különös tehát ennek a zsidó városnak karácsonyáról beszélni. A Neues Wiener Journal cikkirója először is arról számol be, hogy karácsony napján fényes Chanuka-ünnepségek voltak Tel Avivban. Fellobogózták, este pedig ragdógóan kivilágították a várost, a tanulóifjúság nagy felvonulásokat rendezett, a viztoronynál, amely a város legmagasabban fekvő része, az önkéntes tűzoltóság zenekara játszott. Estére a viztoronyra hatalmas nyolcágú elektromos csillárt szereltek fel, amelynek fénye, amint beszötte, az egész városban lehetett látni.

Tel Aviv karácsonyán azonban nem a monumentális chanuka-ünnepségek hatottak meg a külföldiekre, hanem az a végletes humanitás és tapintat, amellyel a város 40 ezer főnyi zsidó lakossága meleg karácsony-ünnepet rendezett husz tel-avivi keresztény kedvéért.

A város keresztényei közül egy négy-

A newyorki „Jewish World” írja: A magyarországi zsidók megint demonstráltak, hogy a tizenhétmillió zsidó tengerben, ők egy vegetáció nélküli pusztán sziklasziget, melyhez nem ér el a modern kor civilizációja és parancsoló követelménye. „Majd kérdezi: „Mikor veti már le a magyarországi zsidó is gettóköppenyét és mikor fogja már belátni, hogy asszimiláns önfeláldozásával a magyarokból röhögést, az öntudatos zsidóságból pedig undort vált ki?”

Még folytathatnók, de ismételtelen csak azt ajánljuk a magyarországi zsidó uniónak, hogy álljon meg és ne folytassa azt az utat, mert ez a teljes neveltségesség és a gyógyíthatatlan megvetésig vezet.

tagu angol család a lakásában ünnepelte - karácsonyt. Az angol gyermekek héber is kolába járnak, másnyelvű iskola ugyanis nincs a városban, s így a karácsonyfa alatt héber dalokat énekeltek, sőt a megható ünnepség a Hatikvah-nak, a zsidó nemzeti himnusznak eléneklésével ért véget.

Tel Aviv többi keresztény lakójának többsége angol katonák. Ezek számára régi angol szokáshoz híven, a polgármester karácsony másodnapjának estéjén táncmulatságot rendezett. A város elrendelte, hogy ezen a mulatságon az önkéntes tűzoltóság zenekara muzsikáljon. A telavivi tűzoltóság azonban független testület és büszkén visszautasította a polgármesteri parancsot.

A tűzoltók vezetője azonban, nehogy az ünneplő angol katonák muzsika nélkül maradjanak, a következő beszédet intézte a tűzoltózenekar tagjaihoz.

— Kedves barátaim, igazatok van, ha visszautasítjátok a polgármesteri parancsot, de gondoljátok meg, hogy vonakodástokkal megakadályoztatok, hogy polgártársaitok legszentebb ünnepüket méltó módon megünnepelhessék.

A parancsnok szavainak hatása alatt a telavivi tűzoltók zenekarának muzsikájára mulattak karácsony ünnepén a zsidó város angol katonái.

Ime így értelmezi a zsidóság, — ahol módja van rá — a lelkiismereti szabadságot és annak respektálását.

Értesítés.

Arts' 1931
Öttermelünket Timisoara Józsefváros, Kossuth Lajos ucca 4 sz. 1. emelet 5 ajtó alatt megnyitottuk. Izletes házikosztot adunk ugy abonenseknek, mint házon kívül is. Mérsékelt árak! Utazóknak 10 százalék engedmény! Bankettek és esküvők rendezését vállaljuk.

tát maga mellé tette, reá revolverét és elaludt.

Talán egy óra lehetett, amidőn hirtelen fegyverlövésre és szokatlan kiáltásokra ébredtünk fel. Az őrt leütötték azt hallottuk, de kizomdulni senki sem mert, a sátorponyva egy-kettőre lyukas lett mint a szita. Mindenki leugrott az ágyáról, egy-egy szilárdabb tárgy mögött keresett menedéket és várt. Végül beszüntették a lövöldözést és egy hang kiáltotta: „Aki hisz Allahban és Mohamedben a prófétában, jöjjön ki”. Az arabok nem sokat gondolkoztak, előmástak rejtekhelyeikről és felémelt kézzel mentek ki a sötétbe. Kettőn voltunk örmények a táborban meg egy angol gyakornok és parancsnokunk, Hártábi a zsidó. Nem szólhattunk egymáshoz, nem tárgyalhattuk meg, hogy mit tegyünk, de érezni lehetett a tétovázó várakozáson, hogy mindegyik vívódik lelkiismeretével.

Az angol fiatal fiú volt, a jaffai postamester fia, biztosan a mamára gondolt, meg talán a fényes karrierre, amely reá egy angol gyarmaton várhat, rántott egyet a vállán, felemelte a kezét és kiment. Az én hit- és honfitársam, aki a tábor szakácsa volt, reá nézett, majd a földre, míg végre egy-egy mélyről jövő hangját, a tiltakozó lelkiismeretnek elfojtván: kiment.

Nem akarom magam Önök előtt a valónál szebb színben feltüntetni, hiszen a helyzet eléggé mentségemre szolgált, de mikor láttam, hogy a szakács kimegy és nem esik bántódása, én is hitet tettem Machmud mellett, felemeltem a kezem és kimentem.

A gazemberek, akik a földig érő, nyakukon szorosan összetűzött abbáján, vagy ahogy Önök mondják, tálit volt, gunyosan kacagtak. Kitérően értesülhetek a tábor létszámáról, mert vállhoz tartott fegyverrel álltak és várták az utolsó foglyot, a „jáhudot”. De Hártábi nem jelentkezett. Reszketve álltunk mindannyian, hiszen a parancsnok nyakassága miatt a fejével játszik. Ezek a rablók nem ismernek kegyelmet, ha pénzről vagy asszonyról van szó. A hat természetes legény, hat sámsoni terméti arab, egyszerre húzta meg a ravaszt: Hártábi mérnök sátra széjjel szakadt és felborult. A vihar felkapta a ponyvát, nekifehült és rántotta le völgybe. Az ágy ott maradt a szabad ég alatt, a takaró, a párna repült, de se Hártábi, se a kazetta nem volt sehol.

Mi, akik ott hátrakötött kezekkel megmeredve álltunk, megnyugodtunk, mert még egy dolog tűnt el, amiről a gazemberek nem tudtak. A kerékpár, a parancsnok

versenygépe, szintén eltűnt. Hártábi nem adta meg magát, a helyőrségie hajtott.

Ami már aztán történt, azt Önök is sejtetik. A gazemberek megszimatozták a veszélyt, mert még értéktárgyainkat sem vették el, hanem gyorsan lóra kapva, el-tűntek Beer-Sebá irányába.

Már derengett a hajnal, mikor Hártábi barátunk, ázott pizsamában, meztelen láb-bal a ghazai brit helyőrség élén megérkezett. Az éjjel a legnagyobb viharban, amíg mi a lelkiismeretünkkel tartottunk hosszabb-rövidebb vitát, ő kibujt a sátor hátsó falánál a ponyva alatt, a kazettát a hóna alá véve, lekuszott a hegyen és bennünket jól megkerülve behajtott kerékpárjával Azáhba, ahol felverve a helyőrséget, visszajött.

Na és a rablók — kérdeztem — megfogták őket? Igen, másnap a nárgiléh melől vitték el őket vasraverve. A ghazai sejk hat fia volt.

Már éjjel volt mikor gazdánk a mesét befejezte. A hold is feljött, végigsimitotta a tengert és milliónyi vízpikkelybe törten szegélyezte a láthatárt. Sötét folt közeledett a vizen Európa felől, egy hatalmas hajó. Reggelre benne van Haifán és vig lesz a város, mert ismét megjött a Gáluthból egy nagy fogoly csapat.

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Svát 12, január 30.

Szombat, Svát 13, január 31.

Heti szidra: שבת

Heti háftóra: ודבורה אשה

Szombat: פרשת שירה

Szombat kezdete:

üzet bezárás 5.—

gyertyagyújtás 5.05

I-tentisztelet kezdete 5.10

Szombat befejezése 6.10

— **Olvasóinkhoz!** Tekintettel la-
unk nyolc oldalos terjedelmére, módunkban
an intenzívebben foglalkozni minden zsidó kö-
ület megmozdulásával, mely az egész erdélyi
zsidó közvélemény érdeklődésére számíthat.
pen fenti oknál fogva, felkérjük tisztelt ol-
vasóinkat, hogy minden zsidó megmozdulásról,
ely helyiségükben történik, (gyűlések, ösz-
jövetelek, estélyek stb.) bennünket tudósi-
ni sziveskedjenek. „Népünk” szerkesztősége.

— **Igazi emberbaráti cselekedet.**
Markovits Ignátz városi tanácsos, ki
ek óta odaadással és nagy tehetséggel
dolgozik az egész város közönsége érde-
ben a nagyváradi városházán, humánus
emberbaráti szívével, úgy is mint orvos,
his mint emberszerető ember egy rend-
től humánus akciót valósított meg. Jelen-
te az állandó tanácsnak és Dr. Egry
egyel polgármesternek, hogy megdöbbe-
ssel konstataálta, hogy igen sok gyer-
ek a váradi iskolákban reggeli nélkül,
esen megy az iskolába. Ezen a rendkívül
omoru jelenségen sürgősen és radikáli-
a segíteni kell. Legszomorubb a helyzet
varaljai elemi iskolában, hol sok kereszt-
y és zsidó szegény gyermek van ebben
sanyarú helyzetben. Intervenciójára fel-
toltak egy reggeliző helyet (helyiséget
vességből a Szentegyet adta a kórház
lett) hol első nap 183 gyermek kapott
leci csokoládét és egy zsemlet, a máso-
nap már 250 gyermek ment boldogan
jólakoltan az iskolába. Amint értesültünk
Markovits intervenciójára az 1931-es
osi költségvetésben 800.000 leit irányoz-
elő erre a célra. Ha megszavazzák, úgy
összes perifériákon meg lehet ezt a
yszerű tervet valósítani, ami Wien
osában már egy évtizede megvan és
yszerűen bevált. Jobb helyre nem ke-
ret a város pénze. Az akciót a Gyer-
barát és más intézmény is támogatja,
ldozatkészen önzetlenül dolgozik naponta
Friedländer Sándor és Zavizlag Adolf.
sereendő önzetlenségük, hogy kora reg-
ott vannak, és organizálják, hogy
száz éhes gyermek párolgó tápláló ka-
t kapjon reggelire. Dr. Markovits Ignátz
tevékenységéből is látszik, hogy meny-
te megfelelne arra az alpolgármesteri
ra, melynek elnyerésére jelenleg sok
za van.

— **A népszövetség mostani ülés-
ka még nem foglalkozik az angol
érkönyvvel.** (Genf január 26.) A
ár 19-én kezdődött népszövetségi ülés-
on előzben szerepel Marinkovic jugosz-
külgügyminiszter, mint a mandátumbizott-
eladója. Ebből az alkalomból az ITA
katársá beszélgetést folytatott Makovic-
aki odanyilatkozott, hogy kívánatosnak
ná, ha már a népszövetség május 1-
a foglalkozna a Palesztina kérdéssel,
a fehércsönyvvel és nem halaszta-
re a fehércsönyvvel és nem halaszta-
el azt a szeptemberi ülészsakra. Marin-
c ezután a cionizmus politikai helyzete
is nyilatkozott. Véleménye szerint a
gáalom nehézségei csak átmeneti jellegűek
izik benne, hogy Anglián kívül marad a

Balfour-deklarációkban lefektetett politiká-
jához. „A zsidóság — mondotta — mindig
számíthat a népszövetségben tömörült álla-
mok rokonszenvére és Anglia közvélemé-
nyére.” A cionista építőmunkát folytatni
fognak, mert annak befejezése az emberi-
ség és Palesztina javának az érdeke. A
zsidóknak a mezőgazdaságra való áttelepi-
tése olyan fontos feladat, amely egyna-
gában is szükségessé teszi a cionizmust.

— **Okos városi tanács.** Tudvalevő
dolog, hogy minden évben közlik a na-
gyobb külföldi zsidó lapok azon fűrdőhe-
lyek neveit, melyek nem kívánják, hogy zsidó
vendégek látogassák. A „Hamburger Isra-
elische Familienblatt” zsidó orgánus, pon-
tosan nyilvántartja és közli ezeket a helye-
ket. Ez évben, már a szezonra való előké-
szület megnyilvánult abban, hogy szintén
közli a zsidók által kerülendő fűrdőket. De
most érdekes dolog történt. Zianovitz nevű
keleti tengeri fűrdő kimaradt az illusztris
névsorból. Erre a lap szerkesztősége kér-
dést intézett a fűrdőigazgatósághoz, hogy
mi ennek oka. A választ, mint kuriózumot
közöljük: „A zsidó fűrdővendégeket, épen
úgy mint eddig, nem szívesen látjuk, azon-
ban a rossz gazdasági helyzet arra kény-
szerít bennünket, hogy mégis megengedjük
a zsidók látogatását. A lakosságtól nem is
kell a vendégeknek félnie, ellenben az „éb-
redő” szellemű fűrdővendégek megtámad-
hatják őket.” Ugyebár milyen kedves. A
tönkremenés előtt álló vendéglősök és szál-
lodások nagykegyesen megengedik a zsi-
dóknak, hogy otthagyják náluk pénzüket,
de finoman figyelmeztetik a lap utján a zsi-
dókat, hogy a pénzükéért azért meg is ver-
hetik őket. Nagyon kedves. Ne is felejtjük
el a helyiség nevét: Zianovitz, keleti ten-
geri fűrdő. A nyáron okvetlenül odame-
gyünk . . .

— **A litván kormány elrabolja sok
ezernyi zsidó existenciáját.** Kovno, ja-
nuár 26. (ITA) A litván belügyminiszterium
felszólította az összes nyilvános intézeteket
és magánvállalatokat, hogy azon személye-
ket, kik nem litván állampolgárok, bocsájt-
sák el szolgálatukból. Nem zsidó vállalatok
ilyeszerű felszólítást nem kaptak. Litvániában
jelenleg körülbelül 9000 külföldi és hazája-
vesztett menekült él, kik Oroszországból,
vagy lengyelek megszállta litván területek-
ről menekültek. Ezekből most elveszik a
megélhetési lehetőséget, úgy hogy az éhha-
lálnak néznek elébe. A katonai cenzura
megtiltotta a sajtónak, hogy az ügyről bár-
mit is a nyilvánosságra hozzanak

— **Zsidót megverni, husz márka
büntetés.** Frankfurt a. Main, január 25.
(ITA) Két nemzeti szocialista alaposan be-
rugva ment a város utcáján a késő esti
órákban és a Börne utcában találkoztak két
zsidóval, kiket ezzel a felkiáltással „Itt van-
nak hát a zsidók, kiket le kell mészárol-
nunk”, megtámadták a nyugodtan menő
zsidókat és leütötték őket bojaikkal. A bi-
roság nagyon enyhe büntetést szabott ki
rájuk, tekintetbevéve illuminált állapotukat,
20-20 márkára ítélte őket. Valószínűleg a
bíró sem volt ment a hitlerista szellemtől.

— **Az angol zsidóság az európai
antiszemizmus ellen.** A múlt napokban
az Anglo Jewish Association Londonban
ülést tartott, amelyen J. M. Rich, a Joint
Foreign Comité titkára jelentést tett a kül-
földön élő zsidóság helyzetéről. „Ebben az
esztendőben — jelentette J. M. Rich — a
kontinens zsidóságára súlyos hónapok vár-
nak. A legtöbb országban napról-napra
rosszabodik a helyzetük és az antiszemiták
támadásai egyre élesebb formában irányul-
nak feléjük. A Joint a következő hónapok-
ban nehéz munkát fog végezni.” Rich titkár
ezután felolvasta az American Jewish Co-
mité memorandumát, a németországi zsidók
helyzetéről. A memorandum felöleli az ösz-
szes német zsidó problémákat, úgy a po-
litikaiakat, valamint a zsidóság beléletére vo-
natkozó kérdések komplexumát. Ezután át-
tért más országok zsidóságának helyzetére.
Ismerette a Joint Foreign Comité akcióját

ket különösen a litván kormány zaklat. A
Joint a közeljövőben anyagilag módfelelt
igénybe lesz véve és nagyon sajnálatos,
hogy a jómódu zsidók nem támogatják
kellőképpen sem a Jointot, sem pedig a ve-
lük egy országban élő és egzisztenciájukban
erősen károsodó zsidó testvéreiket. — Le-
onard G. Montefiore, az Anglo Jewish
Association elnöke jelentést tett ezután az
ICA munkásságáról. Bejelentette, hogy ja-
nuár végén sir Leonard L. Cohen elnökle-
te mellett Londonban az ICA és a Joint
által alapított „Foundation” vezetősége
együttes ülést tart. A Foundation átvállalta
ugyanis és kiépítette az ICA által még a
háboru előtt megteremtett oroszországi zsidó
hitelszövetkezeteket. Keleturópa országai-
ban 747 ilyen intézet dolgozik 325 ezer
taggal és 2—3 millió fontsterlingnyi tőkél-
vel. Az ICA munkája Argentiniában és Ka-
nadában sokat szenvedett a buza áruk esé-
se következtében. A termelési költségeket
nem lehetett fedezni, úgy, hogy az ICA kol-
óniák ezen a vidéken súlyos helyzetbe ke-
rültek. Különösen súlyos volt az ujonnan
érkezett telepesek helyzete. Mindazonáltal
Argentiniában az általános gazdasági krízis
ellenére is a zsidó kolóniák helyzete arány-
lag stabilizáltnak mondható. Lengyelország-
ban felemelkedett a zsidó mezőgazdák, ker-
teszek és kisparasztok ICA-segélyét. Kö-
rülbelül kétezer zsidó paraszt család Vilna
környékén élvezte az ICA támogatását oly-
képpen, hogy hitelt folyósítottak számukra a
gazdasági felszerelések feljavítása érdekében.
továbbá azért, hogy műtrágyát vásárolhas-
sanak és hogy új mezőgazdasági ágakra is,
mint amilyen a méhészet, a sajtókészítés
stb. kiterjeszthessék munkásságukat. Az
emigrációs munka — folytatta L. Montefiore
— az utóbbi évben súlyosan küzdött a be-
vándorlást megszorító rendelkezések miatt.
Az ICA és más alturista társulatok mun-
kája azonban sokat enyhített a kivándorlók
sorsán. 1930 első hónapjaiban 27 ezer
személyt jegyeztek elő kivándorlásra.

— **A világ legnagyobb cionista
szervezete a zsidó állam alapján.** A
lengyelországi cionisták legfelsőbb tanácsa
a következő felhívást intézte a lengyelor-
szági cionistákhoz: „Sohsem volt még
olyan fontos a cionistaerők koncentrációja,
mint a mostani nehéz időkben. Szerveze-
tünket most olyan erőssé kell tennünk,
hogy ellentálljon minden vesznek—vihar-
nak. Ellenségeinknek meg kell győződni
rőla, hogy nincs az a hatalom, mely meg-
törheti a zsidó nép akaratát a zsidó me-
zeti otthon felépítésére s a zsidó állam
megteremtésére. Felhívjuk minden igazi zsi-
dót, lépjenek be sorainkba, egyesítsétek
erőitök a miénkkel, a zsidó nép felszaba-
dítása érdekében. A cionista szervezet kell,
hogy a zsidó életet minden formájában
szabályozza és befolyásolja. Koncentrált
erővel kell dolgoznia a zsidó ország fel-
építésén, a zsidó állam létesítésén.”

— **Petrozsényi cionisták estélye.**
Fényes siker jegyében zajlott le a petro-
zsényi cionista frakciók műsoros estélye.
Az estély műsora Grün Ibi öt éves csoda-
gyermek prológiával kezdődött meg. Jun-
ger Kálmán jiddis operettje követte a pro-
lógot, míg Ruder—Kallós zenehumoristák
elsőrangú „Mocsányi Lakos” imitációjukkal
óriási hatást váltottak ki. „Éli Cion” című
mimodráma, Horvát S. Géza, a cluji opera
volt balettmesterének rendezésében és sze-
mélyes felléptével, va ósággal frappirozta a
publikumot. Hotvát Margit és Horvát Géza
nagyszerű kínai táncát, a publikum szünni
nem akaró tapsorkánnal honorálta. Nagy-
ban hozzájárultak az estély sikeréhez Klein
Edith és Timoc Erna kiváló klamikus tán-
cukkal. Dr. C. Lepadatu, a cluji operaház-
kitűnő tenoristája nagyszerű hangjával szün-
ni nem akaró tapsra ragadtatta a hallgató-
ságot. Az énekszámot dr. Boeriu Emilné
zongoratanárnő kísérte nagy hozzáértéssel.
Az egyes zeneszámokat Schwarcz Imre kár-
nagy hangszerelte. Kugler Zsiga nagyszerű
humorával, mint conferancier, az egyes
számok között fakasztotta hangos kacára-
poca.

— Az emberi faj őse egy kettős nemű lény. Londonból jelentik: Dr. Artur Torrance losangelósi tudós nemrég nagyobb tanulmányt írt az ember őseről, melynek során kifejtette, hogy az ember őse egy kettősnemű lény volt, melynek némely válfaja még ma is található Afrikában. A Csad tő közelében ő maga is látott ilyen lényeket, de kutatásait egy vad nomád törzs támadásai miatt abba kellett hagynia. A Tropusi Társaság segítségével most újabb expedíciót szervez, amely februárban indul el Newyorkból és nyolc-tíz hónapot fog eltölteni Afrikában e rejtélyes törzs tanulmányozására. Torrance professzor feltevése — ha ugyan hitelt lehet adni az angol hirdetésnek — tulajdonképpen a bibliában is meg van említve, amennyiben Isten az első embert párosan, azaz a hím és nőt egy személyben alkotta meg, miként Rási is mondja: Egy lényt teremtett két arccal, azaz két neműséggel.

— Lengyelország gyarmatot vásárol Afrikában a lengyel zsidóság számára. A varsói „Moment” jelenti: Pilsudsky marsalhoz közelálló körökben az a hír terjedt el, hogy a marsalnak sikerül Lisszabonban való tartózkodása alkalmából beféjezni azokat a tárgyalásokat, melyek már régebbi idő óta folytak a lengyel és a portugál kormány között, az Angalo nevű afrikai portugál gyarmatnak Lengyelország által való megvásárlása ügyében. A kérdéses gyarmat Középfrika nyugati partján, Belga-Kongo és Brit Délafrika között terül el. Területe háromszor olyan nagy, mint Németorszáé és mindössze két és fél millió lakosa van. Érdekes, hogy ezt a kolóniát Portugália már egyszer maga is felajánlotta a zsidó telepítés számára és most Lengyelország vásárolja meg, valószínűleg szintén azzal a céllal, hogy felesleges zsidóit oda kitelepítse. Ha Lengyelország tényleg megvalósítja ezt a tervet, úgy mindenesetre „radikális” módon fogja megoldani a zsidókérdést.

— Megalakult a csehszlovákiai országos Zsidópárt. Mähr. Ostrauból jelentik. A podk. ruszi és szlovenszói zsidó pártok évi konferenciája 148 delegátus jelentésében nyílt meg. A beszámoló elhangzása után az értekezlet kimondta a csehszlovákiai országos zsidópárt megalakulását a köztársaság egész területére. Az Országos Zsidópárt nemzeti alapon áll, azonban természetesen a vallásos zsidóság érdekeit képviseli, amit nemcsak az alapszabályokban, hanem azáltal is kifejezésre juttatták, hogy a megválasztott 42 tagu pártvezetőségbe, az orthodox zsidóságnak is arányos képviselést juttattak. Este, dr. Singer és dr. Reisz képviselők nagyszabású beszámolót tartottak a politikai helyzetéről, amit nagyszámu közönség hallgatott végig.

— Kitér és megrágalmazza a zsidóságot, mert nem választották meg. Hogy mire képes a beteges stréberkedés és mire indíthat a bosszu egy hiúságában megsértett gyengejelleme egyént, arra a szlovenszói „Slovensky Dennik” című lapban szomorú példát találunk. „Mert nem választották meg” cím alatt nevezett lapban a következő, szinte hihetetlennek látszó esetet olvassuk: „Sastin egy híres szlovák bucsuhely, szép katolikus templommal, de számos zsidóval is, akiknek kezében van a helyi kereskedelem. A zsidó hitközségben a napokban valamilyen választás volt, melyben egy Guttman nevű zsidó is részt vett és nagyban agitált, hogy ő is bekerüljön a hitközség „nobilé”-hez. Azonban Guttman ur csunyán megbukott és efeletti dühében olyan dolgokra ragadtatta magát, hogy maga sem tudta mit csinál. Gyaláznia kezdte a zsidókat és mindent, ami zsidó, felkeresett katolikus egyesületeket, melynek tagjai előtt, nevezetesen korcsmákban borzalmas dolgokat mesélt a zsidókról. Többek között elmondta, hogy az a bizonyos vérvád nem egészen légbőlkapott. Ő maga be fogja bizonyítani, kit öltek meg a zsidók, hogy vérét vegyék. Ilyen és ehhez hasonló olyan dolgokat mesélt ez az eszétvesztett zsidó, hogy a zsidókat meg kellene gyilkolni és a helyüket a keresztényeknek át kellene adni.”

borzalom érzését válthatta ki”. A „Slovensky Dennik” a következő oktatással zárja fenti riportját: „Kilépni egy hitközségtől, ehhez joga van mindenkinek, de ilyen veszedelmes rágalmat terjeszteni a köztársaság polgárainak egy része ellen, ez már bűnszámba esik s ezt már a törvény tiltja. Mint hírlík, Guttmannt ezért fel is jelentettük az ügyészségnél. Kíváncsiak vagyunk, hogyan fogja bizonyítani pletykálásait”. Eddig a „Slovensky Dennik” mely még csodálkozik, hogy egy zsidó ilyen szörnyű rágalmakra ragadhatja magát.

— Leltner Zoltán „Őrsön a zsidóság frontján” című könyvét, melyhez Nahum Sokolow írt előszót, minden előfizetők ingyen megkapja, ha lapunk egész évi lei 250 előfizetési díját bektüldi.

— Mindennapos székszorulás, vas-tagbélhurut, felfuvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdöbögés, fejfájás, fülzugás, szédülés és lehangoltság eseteiben a természetes „Ferenc József”, keserűvíz a béműködést rendbehozza s megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől. Nagynevű orvosok Ferenc József vizet fényes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Háré át mőkudeseit li. Huszon történt. Az ifjuság duhaj jókedvében volt, tréfálózott, viccelődött a komolyabbja a szelet csapta a szép leányoknak, akik viszont szivesen flörtöltek az ifjakkal. Az egyik sarokban G. Gizi egy intelligens, csinos leánya és S. J. főiskolai hallgató szórakozott és mondtak egymásnak szellemességeket. S. J.-nek volt egy csinos gyűrűje, mely nagyon megtetszett a kis Gizinek. „Adj a nekem a gyűrűjét mondta tréfásan Gizi” S. J. szeme felcsillant: „Szivesen Gizike, tartsa az ujját” G. Gizi mit sem sejtve, odafartotta a mutató ujját, mire S. J. ráhuzta a gyűrűt és elkiáltotta magát: Háré át mőkudeseit li! A jelenlevő ifjuság megrökönyösödve nézték a történeteket és felvilágosították a kisleányt tetteinek következményéről. Azonban már késő volt, a gyűrű visszaadása sem használt. Huszon most egyébről sem beszélnek, mint erről az esetről. Régi komédia ez, de a zsidó rabbinikus törvény szerint az ilyen eset érvényes házasság jellegével bír. A leány atyja, egy köztisztviselőben álló huszti zsidó és maga a leány is kétségbe vannak esve, a derék lovag azonban cinikusan viselkedik s bizalommal várja a fejleményeket. Azt mondják nem zsarolási szándék vezette tettében. Ez esetben is azonban csak akkor volna menthető, ha a komédiához a leány is hozzájárult volna. Mint hírlík azonban G. Gizi hallani sem akar az ifju szeladonról. Ily körülmények között bizony az erőszakos „háréát” inkább hasonlít amolyan rablólovag hódításhoz, mint a szeretett leányért folytatott merész küzdelemhez.

— Uj elnök a szilágycsehi elnökségben. Néhány nappal ezelőtt zajlott Szilágycsehen a hitközségi elnökválasztás. Természetesen nagy agitáció folyt minden frakció részéről, végül Silberger Miklóst választották meg egyhangulag. Az új elnök mizrachista érzelmeiről ismeretes, úgy hogy az ottani hitközség és zsidó nemzeti megalom nagy előnyét reméli és nagy reményeket fűz az új elnök működéséhez.

RESTAURANT 'מטה' כשר

Grünberger Hermann

A gyárvaros orth. hitközség schiltjevel ellátott egyetlen vendéglő

Timisoara, Fő-u. 31 sarok

Nyári szezon alatt Buziaison

— Zsidó élet Nagytányán. Nagybányai tudósítók jelenti; Nemrég alakult ott meg a Zsidó Ifjak Közművelődési Egyesülete, amely két nemes eszmét írt fel a lapjára „a hit tudományát és a tudomány hitét” Az egyesület Dr. Krausz Mór főra kezdeményezésére és védnöksége alatt tesült. Az elmúlt péntek este Kaufmann mos (Csenger) tartott előadást Palesztina élményei címen. Filmszerűen peregett a nagyszámu hallgatóság előtt a megújított szent föld virágzó állomásait, s azt a klasszikus kérést tolmácsolta az egybegyűlének: „Lieben Sie euer Vaterland, vergessen Sie nicht euer Mutterland” Mór rázó erővel ecsetelte azt a meghatottságot, amely minden zsidón erőt vesz ki elős érinti lábaival a patriarchák által megszentelt ősi földet, majd felsorakoztatta az az érzéseket, melyek a szív legbensőbb hurjait rezdítik meg, amikor az ember Kajszel Maarovi, Rachel sírja, Machabearlangja, vagy a tanaiták sírjánál imádkozásba merül el. Végül annak a reményre adott kifejezést, hogy az Erec Jiszraeli tőmunkában találkoznia fog a zsidóság minden frakciója. Egy orosz író regényében idéve megemlíttette, hogy a földi erőszakos lakomára gyűltek össze az égig tartó. Mindenki szívélyesen üdvözölte a másikat, csak két erény volt idegen, mely akart semmiképp összebarátkozni: a jóság és a hála. Ezt az elhidegülést látva a remtő, összeültette őket, hogy szokójuk egymáshoz. Előadó bizik abban, hogy szer sikerülni fog a cionistákat, mizrachitákat, agudistákat, chassidistákat, konvativokat és moderneket a Schulchan Arhoz, a terített asztalhoz leültetni, Palesztinájának jegyében. Magas nívójú indult meg az előadás kapcsán. A tanog eszmecserében részt vettek; Hirsch kab hitközségi elnök, Klein Sándor új író, Krausz Somer, Gerson Adolf és Meid Jenő. A közönség egy kellemes hasznos estély emlékével távozott az adásról, miután az elnök köszönetet mondott a szép előadásért.

Ne vegyen cipőt

mielőtt a

RÓTH HENRIK Str. Nic. Jorga (Zöldfa-ueca) 3

hallatlanul olcsó kirakat-árait meg nem tekinti.

Leltár kiárusítási egységárak

▲ Női cipők... Lei 199, 225, 300, 350
Ezen árak Női lakkcipők „ 375
„KÖZÉRDEK” Gyermekek cipők „ 90-től
könyvre is Férfi cipők... „ 385 „
érvényesek Férfi lakkcipők „ 485 „
▼

A „Poalé Cedek” iparosegyesület közgyűlése

Vasárnap délelőtt tartotta meg a szombatot tartó zsidó iparosság tagjainak nagy érdeklődése mellett évről-évre gyűlését. A gyűlést Weisz Sámuel elnök nyitja meg. Beszámol az elmúlt év gazdasági teljesítményeiről, mely a viszonyok figyelembe vétele mellett, kedvező eredményt mutat. A vezetőség mandátuma lejár, kéri számukra a felmentvény megadását. A jelentés tudomásulvétele és a felmentvény megadása után, a közgyűlés dr. Váradi Ödön egyetemes elnöke mellett egy választói bizottságot küldött, ki melynek javaslata alapján az új tisztikar egyhangulag lett megválasztva.

Az ujonnan megválasztott tisztikar nevében, Schvarcz Jakab elnök köszönetet mond a megítélő bizalomért. Weisz Sámuel társelnök betérjeszti az egyesület folyó évi költségvetését, melynek során hosszas vita indult meg. A felszólalások során Brüder József, Spitzer Benjámín, Lebovits Rudolf, Mandel Béla a zsidó iparosság hathatósabb támogatását igénylik egy a zsidó társadalomtól, mint elsősorban az nyahitközségtől. Reá mutattak az iparosság sérelmeire és a hitközség jelenlévő képviselőjének, Wasserstrom Sándor-nak támogatását kérték azok orvoslására.

Dr. Markovits Izácz megköszöni a neméje iránt megnyilvánuló bizalmat. Igéretet adja, hogy a jövőben fokozott mértékben fogja a zsidó iparosság érdekeit mindazon módon képviselni, hová a közbizalom állította.

Ezután Wasserstrom Sándor szólal fel. Szóval az ujonnan megválasztott vezetőség és reméli, hogy annak további munkája, a jelenleg még csupán templomzó egyesületet, a vallásos zsidó iparosság halmaza szociális és jóléti intézményévé fejleszti. Ma, midőn a vallásos zsidó iparosság részt a kétségbeejtő gazdasági viszonyok között, másrészt vallásának hozott áldozatért és elsősorban szombatjának megtartásért rendkívüli önmegtagadásról kell bizonyosodni, fokozott kötelesség háza egyesület vezetőire a zsidó iparosság befogása, annak existenciális érdekeinek előmozdítására. Megéri az egyetemes elnöknek, de azok csakis egy orvosolást, ha az iparosság belátja, hogy a kollektívában van az erő és a széthúzás helyett, egyesülten igyekeznek — az egyéni érdekek kikapcsolásával — érdekeikért dolgozni. Fontosnak tartja, hogy a zsidó iparosság munkásságát és kereskedői ifjúságát a zsidó iparosság számára való megmentésére a „Poalé Cedek” állítson fel egy ifjúsági szekciót, rendszeres kulturális előadások történelmi és azok megbízható vallásos zsidó vezetőkkel az egyesületen keresztül nyerjenek megköszönést. A vallásos zsidó iparosság támogatását csakis ezután láthatja biztosított, ha utánpótlásból való gondoskodás az ifjúság az iparosság mozgalmának egyidejűleg új lendületet is ad. Maga az iparosság érdekeit, egy a hitközségben, mint minden más fórumon kötelesség tartja támogatni, hisz ő is az iparossághoz tartozónak tekinti magát.

Weisz Sámuel javasolja, hogy a „Ceire Cedek” ifjúsági szervezetének megadására egy 5 ös bizottság küldessék a hitközség bevonulásával. A közgyűlés megadja, mire elnököl a gyűlést be-

Az ujonnan megválasztott vezetőség névsora a következő: Diszelnök, Fuchs Benjámín főrabbi, örök. t. b. elnök. Kohn Dávid, örök. t. b. h. elnök, Lebovits Rudolf, elnök Schwartz Jakab, társelnök Weisz Sámuel, alelnök Katz József, pénztárnok Blum József, ellenőr Spitz Arthur, ügyész dr. Váradi Ödön, jegyző Blau Sándor, gondnokok Klein Jakab, Rosenberg Adolf és Weinberger Ede, számvizsgálók Grünbaum Vilmos, Klein Sámuel és Spitzer Benjámín, gazdasági tanácsos Östreicher Károly.

Előjárósági tagok: Blau Ignátz, Brüder József, Deutsch Simon, Ferenc Sámuel,

Goldsein Salamon, Kohn Dávid, Kaufmann Sámuel, Lebovits Rudolf, dr. Markovits Ignátz, Mandel Béla, Robicsek Béla, Schwartz Ignátz, Urán Mihály. Ungerleider Mór, Vadasz Albert, Wollák Imre, dr. Timár Mihály, Seidler Benjámín.

Választmányi tagok: Benedek Ferenc, Zauderer Dániel, Glück Sámuel, Glück Lipót, Grünwald Mihály, Hagymási Fülöp, Hertz Mór, Iszkovits Mór, Kohn Jakab, Klein Mór, Kovács Sámuel, Krammer Ignátz, Lechner József, Rotschild Arnold, Reif Jakab, Róth Meier, Róth Mátyas, Stern Jakab, Schön Sámuel, Szász Albert, Schwartz Adolf, Weisz Márton, Weisz Vilmos, Weinberger Izidor, Silberstein Dezső.

200 esztendő az emberszeretet szolgálatában

A nagyváradai szentegylet, mely pontosan kétszáz évvel ezelőtt alakult meg, tehát 1730-ban, ez évben fogja jubilálni e nevezetes dátumot. Generációk jöttek és mentek és minden emberi szenvedésen, bánaton és emulással fölött, mint tűzszlop világít a zsidó humanitásnak fénylő zászlaja. Az elesettek támogatása, azylumok létesítése, a szegények istápolása, a halottak eltakarítása, oly feadatok, melyeket a zsidóság a maga kereteiben már évszázadok, sőt évezredek óta a közösség hatáskörébe utalt. E téren oly tökéletes szervezettel dolgozik, hogy ahhoz hasonlót egyellen nép sem tud felmutatni.

A nagyváradai Chevra Kadisa kétszáz esztendeje áll fenn. És ennek a hosszú időnek minden öröme és bánata összesűrűsödik a feljegyzett annalesekben.

Az első alapszabályok kortörténeti dokumentuma, a maga erejéigében nagyszerű történelmi dokumentuma a váradai zsidóságnak. Az első alapítók feljegyzéseit tartalmazza ez a könyv, a régen elhunytakért, kik már névtelenül porladnak ott, ahol még sírjukat sem találni. A kórház száz esztendő története is végtelenül érdekes, míg mai tökéletességét elérte.

Ki lett kutatva az első váradai temető helye, dokumentumok után jártak az egyesület történetének összeállítói a káptalannál, püspökségnél — hiszen ők voltak annak idején a kegyurak — a városi és megyei levéltárban, hitközségeknél és minden olyan helyen, hol a legcsekélyebb adatot fel lehetett kutatni.

A hónapok óta folyó nagyszabású munkát Leitner Zoltán és Freund Fülöp végzik. Freund Fülöp szorgalmas és kitartó munkával nagy usánjárással szerezte össze az adatokat és korabeli dokumentumokat könyvek, nagy és régi fölírások rengetegén keresztül át magát, míg együtt volt az a nagyszerű anyag, mely egész korszakok történelmét reprezentálja. Leitner Zoltán pedig az összegyűjtött adatok feldolgozásának és formába öntésének nagy és nehéz munkáját végzi hónapok óta nap-mint nap, éjszakákon át.

Alkalmunk volt beletekinteni a nagy munka elkészített oldalába és nyugodtan mondhatjuk, hogy még soha a Szentegylet hivatását, univerzális történetét egyetlen megjelent munka sem ölelte úgy fel, mint éppen ez.

A váradai zsidóságnak és a Szentegylet történetének pedig felbecsülhetetlen értékű kútforrása és dokumentuma lesz ez a

könyv, melynek megjelenése rövidesen megtörténik az egyesület kétszáz esztendő jubileumával kapcsolatban, amint azt a Szentegylet január 25-iki közgyűlése el is határozta.

— Felhívás! A héber nyelv terjesztésére alakult kezdeményező bizottság tudomására hozza mindazoknak, akiknek komoly szándékuk a héber nyelv elsajátítása, hogy sikerült egy kitűnő hebraistát egy

— előreláthatólag — 1 évig tartó tanfolyam levezetésére megnyerni. Hogy mindenkinek módot nyújtsunk a tanfolyamon való részvételre, elhatároztuk, hogy a havi részvétel díjat 50 leiben állapítjuk meg. Azok részerei akik anyagi helyzetüknél fogva ezen csekély összeget sem tudják megfizetni, a tanfolyamon való részvétel díjlan. Ezzel szemben a tanfolyam vezetősége fenntartja magának a jogot, hogy azon hallgatókat, akik komolytalanságuk, vagy az előadásokról való elmaradásuk által, a tanfolyam eredményességét veszélyeztetik, az előadásokról minden megokolás nélkül kizárhassa. Az előadások hetenként kétszer es'énként tartanak meg. Harmincnál több hallgatót nem veszünk fel. Jelentkezések február elsején délután 6 órától a szervezet helyiségében.

A kezdeményező bizottság.

— Kérelem. A jószívű zsidó testvéreket felkérjük, hogy támogassák Schreier Gyulát, (Kolozvári-ucca 18) ki 4 hónapja fekszik súlyos szív és vesebajjal és 4 apró gyermeke éheznek. Adományok vagy közvetlenül küldendők, vagy szerkesztőségünk íróvárbilja és nyugtázza hirlapilag.

— A fiatal lord Melchett tovább kiépíti vállalatát Palésztinában. Elhatározta, hogy azokat az iparvállalatokat tovább fogja fejleszteni az országban, melyeket elhunyt atyja alapított. Ebben a tervében támogatásra talál leánytestvérénél Viscountess Erleighnél is.

1-es rendű

FALI TÉGLA ÉS CSERÉP

kapható saját igán hazaszállítva, heti vagy havi részletre is:

Wasserstrom Sándor

TÉGLA ÉS CSERÉPGYÁRÁBAN

Telep: { Str. Minczei 53 (közvetlen a csillagvárosi várnal melletti)

Iroda: Színház-ucca 4.

Ugyan ott: 2 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel ellátott belfeltes magánház, ugy-színtén üzletház nagyraktárral, valamint háztelkek havi részletre eladók.

ORADEA

Ádiók csillárok

„ELECTRON” (volt POVAZSÁN)

PAPP és RAJZ mérnökök, Str. Prințui Carol 1 sz. Tel. 5-35

